

חוק המוסד העליון ללשון העברית, תשי"ג-1953¹

הקמת המוסד ומושב

1. (א) מוקם בזה מוסד עליון למדע הלשון העברית; המוסד הוא אקדמיה ללשון, ושמו ייקבע על ידיו.
- (ב) מושב המוסד הוא בירושלים.

תפקיד המוסד

2. תפקיד המוסד הוא לכוון את התפתחות הלשון העברית על יסוד חקר הלשון לתקופותיה ולענפיה.

המוסד גוף מואגד

3. המוסד הוא גוף מואגד. הוא רשאי להתקשר בחוזים, לרכוש נכסים, להחזיק בהם ולהעבירם, לתבוע ולהיתבע, ולעשות כל פעולה למילוי תפקידיו.

הרכב המוסד

4. (א) מספר חברי המוסד יהיה לא פחות מחמישה-עשר ולא יותר מעשרים ושלושה. חברים בני שבעים וחמש ומעלה לא יבואו במניין זה.² לא יותר מעשרים וחמישה אחוז מחבריו יכולים להיות תושבי חוץ.
- (ב) לשם מינוי חמישה-עשר החברים הראשונים של המוסד, ולשם כך בלבד, יתמנה חבר מינויים אשר ארבעה מחבריו יתמנו על ידי הממשלה, חמישה על ידי ועד הלשון העברית ושנים על ידי ההסתדרות הציונית העולמית. לאחר מינוי חמישה-עשר החברים הראשונים על ידי החבר האמור, ימנה המוסד בעצמו את חבריו. הודעה על הרכב המוסד ועל כל מינוי נוסף של חברים תפורסם ברשומות.
- (ג) כתום שנה אחת למינוי חמישה-עשר החברים הראשונים, ואחרי כן מדי שנה בשנה, ימנה המוסד לא יותר משני חברים נוספים עד שיגיע מספר החברים לעשרים ושלושה; כן ימנה המוסד חבר חדש כל אימת שיתפנה מקומו של חבר מכל סיבה שהיא.
- (ד) חברי המוסד מתמנים לכל ימי חייהם, אך רשאי המוסד לראות מקומו של חבר כמקום שנתפנה ולמנות אחר במקומו או למנות לו ממלא מקום זמני, אם החבר לא השתתף בישיבות המוסד שנה תמימה, או אם ידוע מראש שלא יוכל להשתתף כן, או אם נידון על עברה שבנסיבות העניין יש בה משום קלון, או אם החבר עצמו ביקש זאת.
- (ה) תוקפו של דיון במוסד לא ייפגע מחמת שנתפנה בו מקומו של חבר מחבריו, או מחמת פגם שחל במינויו.

חברי כבוד³

- 4א. (א) המוסד רשאי למנות חברי כבוד, מבין חבריו ומבין שאינם חבריו, ובלבד שמספרם לא יעלה על מספר חברי המוסד באותה שעה.
- (ב) נתמנה חבר המוסד לחבר כבוד, רשאי המוסד למנות חבר אחר למילוי המקום שנתפנה.

חברים-יועצים

5. המוסד רשאי למנות חברים-יועצים, ובלבד שמספרם לא יעלה על מספר חברי המוסד.

מנהלה

6. ענייני המוסד יתנהלו על ידי מנהלה שתיבחר על ידי חברי המוסד.

תקנון

7. המוסד יתקין תקנון ובו ייקבעו, בין היתר -
 - (1) הכללים שלפיהם ימנה המוסד את חבריו ואת חברי הכבוד;
 - (2) סדרי העבודה של המוסד וועדותיו;

1. נתקבל בכנסת בט"ז באלול תשי"ג (27 באוגוסט 1953). נתפרסם ברשומות ס"ח 135, כ"ו באלול תשי"ג, עמ' 168.

2. תיקון מס' 2: נתפרסם ברשומות ס"ח 548, י"ח בטבת תשכ"ט. ס"ח תשכ"ט מס' 548 מיום 8.1.1969 עמ' 33 (ה"ח תשכ"ח מס' 786, עמ' 355).

3. תיקון מס' 1: תוקן ס"ח תשכ"ג מס' 391 מיום 21.3.1963, עמ' 65 (ה"ח תשכ"ב מס' 529, עמ' 335).

- (3) הכללים שלפיהם יתמנו חברים-יועצים למוסד ותפקידיהם;
(4) הרכבם, אופן הקמתם, תפקידם וסדרי עבודתם של המנהלה ומוסדותיו האחרים של המוסד;
(5) הוראות בדבר המשק והנהלת הכספים.

אישור ופרסום ברשומות

8. תקנון המוסד וכל שינוי או תיקון בו טעונים אישור של שר החינוך והתרבות ויפורסמו ברשומות.

החלטות המוסד

9. המוסד יפרסם לא פחות מפעמיים בשנה את החלטותיו בענייני הלשון העברית.

החלטות שפורסמו ברשומות

10. החלטות המוסד בענייני דקדוק, כתיב, מינוח, או תעתיק, שנתפרסמו ברשומות על ידי שר החינוך והתרבות, יחולו על מוסדות החינוך והמדע, על הממשלה, מחלקותיה ומוסדותיה ועל הרשויות המקומיות.

תקציב המוסד⁴

11. הוצאות המוסד יכוסו מאוצר המדינה ויהיו כלולות בתקציב המדינה.

הצעת תקציב⁴

- 11א. מנהלת המוסד תכין לתאריך שקבע שר החינוך והתרבות הצעת תקציב שנתי למוסד, ותגיש אותה לאישור הממשלה באמצעות שר החינוך והתרבות.

ביקורת מבקר המדינה⁴

- 11ב. המוסד יעמוד לביקורתו של מבקר המדינה בהתאם לסעיף 9(6) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 (נוסח משולב).

פטור ממיסים⁵

- 11ג. (א) לעניין פקודת מס הכנסה, ייחשב המוסד כמוסד ציבורי לפי סעיף 9(2) לפקודה האמורה, ולעניין חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961, ייחשב המוסד כמוסד ציבורי לפי סעיף 39(6) לחוק האמור, וכל נכסי המוסד יהיו פטורים מכל אגרה, ארנונה או תשלום חובה אחר, המשתלמים לרשות מקומית.
(ב) פטור לפי סעיף זה מאגרה, מארנונה או מתשלום חובה אחר המשתלמים לרשות מקומית לא יחול על נכסים המשמשים למטרות מסחריות.

הוראות מעבר

12. ביום תחילת תוקפו של תקנון המוסד יעברו למוסד כל הזכויות, הנכסים וההתחייבויות של ועד הלשון העברית, וועד הלשון העברית יחדל.

ביצוע

13. שר החינוך והתרבות ממונה על ביצוע חוק זה.

בן-ציון דינור
שר החינוך והתרבות

משה שרת
ממלא מקום ראש הממשלה
שר החוץ

יחזק בן-צבי
נשיא המדינה

4. תיקון מס' 3: ס"ח תשל"ח מס' 901 מיום 13.7.1978, עמ' 150 (ה"ח תשל"ח מס' 1346, עמ' 230); תחילתו משנת המס 1978.
5. תיקון מס' 4: ס"ח תש"ע מס' 2255 מיום 29.7.2010, עמ' 641 (ה"ח הכנסת תש"ע מס' 312, עמ' 131); תחילתו ביום 1.1.2010.